

**ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผล
ต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา***
**LEADERSHIP AND ADMINISTRATION BASED ON THE GOOD
GOVERNANCE PRINCIPLES AFFECTING THE LOCAL DEVELOPMENT
OF MUNICIPALITIES IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE**

พรชัย อำนวยทรัพย์*

Pornchai Amnuaisap

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Pathumthani University, Thailand

*Corresponding author E-mail: sayaporn.may@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เป็นวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด้านการพัฒนาการเกษตร ตามลำดับ 2) ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านกล้าเสี่ยง ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ และหลักตอบสนอง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับ

* Received December 3, 2022; Revised January 13, 2023; Accepted February 8, 2023

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผู้นำท้องถิ่นบริหารงานแบบบูรณาการโดยใช้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแม่แบบในการพัฒนาท้องถิ่น มีการสนับสนุนการปฏิบัติต่อประชาชนอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียม โดยให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล, การพัฒนาท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study level of the local development in Nakhon Ratchasima Province; 2) to analyze the leadership and administration based on the good governance principles affecting the local development of municipalities in Nakhon Ratchasima Province; and 3) to present the guidelines of the local development in Nakhon Ratchasima Province. This was the quantitative and qualitative research. The population was the people to be over 18 years, have a House Particulars of Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. The quantitative research have sample of 400 people. The research instrument used was a questionnaire; the qualitative research have key informant of 20 people, the research instrument used was an interview. The statistics used in the analyses were the frequency, percentage, mean, standard deviation, multiple linear regression, and correlation analysis. The research results were found that: 1) the local development of municipalities in Nakhon Ratchasima Province, had a high level of overall; the descending order mean the aspect of the development of safety in life and property, the public health development, the infrastructure development, and the agricultural development, respectively; 2) the leadership and administration based on the good governance principles, the risk, the changing adhere to the follower, the confident communication, effectiveness & efficiency and response affected the local development of municipalities in Nakhon Ratchasima Province at the statistically significant level of .05, and 3) the civic leaders manage integrated administration using good governance as a model for local development. Support for people be fair and equal by the encouraging public participation for sustainable development.

Keywords: Leadership, Administration Based on The Good Governance Principles, Local Development

บทนำ

ผู้ที่มีอิทธิพล มีบทบาทต่อผู้อื่นในสังคมหนึ่ง ๆ มากกว่าผู้อื่น เกี่ยวข้องกับการดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้า และมีบทบาทสำคัญในการนำกลุ่มไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้สำหรับภาวะผู้นำ หรือ leadership หมายถึง ศิลปะการแสดงออก ความสามารถ ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ที่บุคคลแสดงออกในแต่ละสถานการณ์อย่างมีความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจต่อผู้ตาม ทำให้เกิดการร่วมมือกันในการดำเนินงานเพื่อผลสำเร็จบางประการ โดยการแสดงออกทางพฤติกรรมทางภาวะผู้นำดังกล่าวนี้ไม่มีลักษณะคงที่หรือคงตัวตลอดเวลา เนื่องจากระดับภาวะผู้นำนั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้ตามและสถานการณ์ขณะช่วงเวลานั้น โดยส่งผลให้การแสดงออกภาวะผู้นำของบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันได้ในแต่ละสถานการณ์ (พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์, 2555) ภาวะผู้นำว่าหมายถึง ความสัมพันธ์อย่างมีอิทธิพลของผู้นำ (leader) และผู้ตาม (followers) ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางประการไปสู่การบรรลุจุดหมายร่วมกัน (shared purposes) ทั้งนี้ ผู้เขียนสามารถสรุปความแตกต่างกันของผู้นำและภาวะผู้นำคือ 1) ผู้นำ คือ บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้า เป็นผู้ในกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ๆ ให้การยอมรับและปฏิบัติตามผู้นำ ส่วนภาวะผู้นำ จะเกี่ยวข้องกับแนวทาง วิธีการ กลยุทธ์ ศิลปะการนำต่าง ๆ ของบุคคลที่สามารถทำให้ตนมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นได้ มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานนำพากลุ่มสู่ความสำเร็จ เป็นต้น (Daft, R. L., 2003)

ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการ แนวทางที่บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปของกระบวนการต่าง ๆ อย่างมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ทำให้ผู้ยอมรับวิธีคิดของบุคคลและปฏิบัติตาม ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ตามไปสู่การบรรลุเป้าหมายบางประการร่วมกัน ฯลฯ การเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพนั้นบุคคลจะต้องมีทักษะสำคัญที่สามารถนำองค์การไปสู่การประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างสร้างสรรค์ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ ความสามารถในการพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งตนเองและผู้ตาม และประเด็นสำคัญ ของการมีภาวะผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ ความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ตามนำเอาความสามารถหรือความมุ่งมั่นอย่างแรงกล้าภายในตัวของผู้ตามมาปรับใช้ หรือทุ่มเทให้กับการดำเนินงานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน หรือเป้าหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธงชัย สันติวงษ์, 2550)

ลักษณะภาวะผู้นำสามารถจำแนกออกเป็นแนวคิดสำคัญ ๆ ได้ดังนี้ 1) ทฤษฎีผู้นำเชิงคุณลักษณะ (trait theories of leadership) เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานความคิดว่าผู้นำแตกต่างไปจากผู้ที่ไม่เป็นผู้นำ เช่น ด้านบุคลิกภาพ ภาวะด้านอารมณ์และจิตใจ ความต้องการผู้อื่น มีพลังและความทะเยอทะยาน ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในหลักการ มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้รอบรู้และรอบรู้ในงาน 2) ทฤษฎีผู้นำเชิงพฤติกรรม (behavioral theories of leadership)

แนวความคิดนี้แบ่งผู้นำออกเป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมที่มุ่งงาน และพฤติกรรมที่มุ่งคน จุดสำคัญของทั้งสองประเภท คือ มุมมองด้านผู้ตามที่แตกต่างกัน ซึ่งการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลสูงสุดก็จะต้องมีการผสมผสานประเภทผู้นำทั้งสองประการได้อย่างเหมาะสม 3) ทฤษฎีผู้นำเชิงสถานการณ์ (contingency theories of leadership) แนวความคิดนี้มีมุมมองเกี่ยวกับสถานการณ์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของผู้นำ โดยสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้ผู้นำนำศักยภาพการจูงใจ หรือการนำต่าง ๆ มาปรับใช้เพื่อลดอุปสรรคที่กำลังพบเจอ ส่วนนี้จะส่งเสริมให้ผู้ตามเกิดความพึงพอใจและมีความมั่นใจต่อผลสำเร็จที่เกิดขึ้น 4) ทฤษฎีผู้นำเชิงความสามารถพิเศษ (charismatic theories of leadership) เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการใช้วาจาในการจูงใจ วางตนได้อย่างเหมาะสม มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ตามได้เป็นอย่างดีและทำให้ผู้ตามรู้สึกไว้วางใจและมีความผูกพันต่อผู้นำ ฯลฯ และ 5) ทฤษฎีผู้นำเชิงปฏิรูป (transformational theories of leadership) ผู้นำลักษณะนี้จะมุ่งเน้นการกระทำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีใหม่ ๆ มุ่งสร้างความสัมพันธ์กับผู้ตามเป็นรายบุคคล สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการใช้ปัญญาของผู้ตาม ผู้นำลักษณะนี้จะมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยน ผู้ตามจะได้รับผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานที่สำเร็จ เหล่านี้ส่งผลให้ผลงานที่ได้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพสูง เป็นต้น (ธร สุนทรายุทธ, 2551)

ประเทศไทยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย การนำระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงในแวดวงวิชาการได้ให้ความสำคัญต่อแนวคิดธรรมาภิบาลอย่างแพร่หลาย (เชาวนะ ไตรมาศ, 2547) ธรรมาภิบาล คือ หลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการ โดยมีใช้หลักการที่เป็นรูปแบบทฤษฎีการบริหารงานแต่เป็นหลักการการทำงานซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด (สถาบันพระปกเกล้า, 2549) ธรรมาภิบาลในการอภิปรายในเรื่องที่ไม่ใช่การปกครองประเทศโดยตรง หรือมุ่งชี้ให้เห็นการอธิบายเรื่อง การบริหารจัดการของภาครัฐและธุรกิจโดยเฉพาะ แต่จะเน้นเรื่องภาพรวมของสังคมที่ทุกฝ่ายต้องมีความสัมพันธ์หรือมี ผลประโยชน์หรือผลกระทบได้เสียต่อกันอย่างใกล้ชิดเพราะคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การปกป้องรักษาไว้ซึ่งความถูกต้อง ดีงาม อันมิใช่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ หากแต่เป็นความปรารถนา ความต้องการ หรือเป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่มีอยู่ในสังคม (คณิน บุญสุวรรณ, 2551) ธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วม คือ ความโปร่งใสตรวจสอบได้และคือการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่าการดำเนินนโยบายทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจวางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่าเสี่ยง

ของคนจนและคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและดำเนินนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร (Agere, Sam., 2000)

ในปัจจุบันงานด้านการพัฒนาชุมชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เพราะสภาพปัญหาของการพัฒนาชุมชนนั้นเป็นวงจรที่ส่งผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ จากความไม่รู้ สู่ความยากจนและการเจ็บป่วย ซึ่งเป็นอุปสรรคในการพัฒนา เป็นวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ดังนั้น ทุกหน่วยงานทุกองค์กร ต้องช่วยกันขจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป ซึ่งความยากจนในชนบท เป็นปัญหาหลักที่ทุกหน่วยงานพยายามหาทางแก้ไข โดยการเพิ่มพูนรายได้ของประชาชนให้สูงขึ้น (increasing income) แต่ในการพัฒนาที่ผ่านมา พบว่า ยังมีการพัฒนายิ่งทำให้ประชาชนยากจนลง กล่าวคือ จากการมุ่งพัฒนาประเทศเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ อารยประเทศ โดยเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ในขณะเดียวกัน ภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นประชากรเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม (พรณี โลกสินไลน์, 2553) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี ก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา ขณะเดียวกันการพัฒนามิได้หมายถึงการเพิ่มขึ้นปริมาณสินค้าหรือรายได้ของประชาชนเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการเพิ่มความพึงพอใจ และเพิ่มความสุขของประชาชนด้วย (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2549)

การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้องค์การสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบ โดยมีประชาชนหรือองค์กรภายนอกมีส่วนร่วม รวมไปถึงการมีภาวะผู้นำในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็จะเป็นพลังที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานขององค์กรนั้นขับเคลื่อนไปได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการที่มีผู้นำที่มีภาวะผู้นำในองค์กรย่อมมีความสัมพันธ์กับระบบการบริหารงานที่ดี ซึ่งในการจังหวัดนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ ต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการ โดยนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นเครื่องมือเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ และให้สอดคล้องกับท้องถิ่น มีการกระจายอำนาจไปยังส่วนย่อยต่างๆ ของท้องถิ่น เพื่อการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ในจังหวัดนครราชสีมา ยังพบปัญหาหลายส่วนทั้งทางด้านผู้นำและการบริหารจัดการ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการที่จะนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่องภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) โดยดำเนินการศึกษาตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตเทศบาลในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเป็นชาย 168,347 คน เป็นหญิง 174,487 คน รวมทั้งสิ้น 342,834 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ จำนวน 400 คน โดยทำการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 เปอร์เซ็นต์

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน จำแนกออกเป็น ผู้นำชุมชน 5 คน และประชาชน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์กว้างไกล 2) กล้าเสี่ยง 3) ใช้กลยุทธ์วิธีทุกรูปแบบ 4) ประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา 5) เปลี่ยนความตติยัตของผู้ตาม 6) สื่อสารด้วยความมั่นใจ 7) ใช้อำนาจส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 1) หลักประสิทธิผล 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ 5) หลักความโปร่งใส 6) หลักการมีส่วนร่วม 7) หลักการกระจายอำนาจ 8) หลักนิติธรรม 9) หลักความเสมอภาค และ 10) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาการเกษตร 2) การพัฒนาสาธารณสุข 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4) การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) การพัฒนาการเกษตร 2) การพัฒนาสาธารณสุข 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 4) การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

การวิจัยเชิงปริมาณ

เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นว่า ข้อมูลที่ได้รับจากเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ออกแบบจะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่า ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือและความแม่นยำของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาสอบถามว่า หากนำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยแล้วนั้นจะสามารถวัดในส่วนของเนื้อหาที่ผู้วิจัยต้องการวัดได้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ กระบวนการตรวจสอบผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบ มีจำนวน 5 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และให้คำแนะนำในการปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ และนำผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC (index of item objective congruence) โดยใช้สูตรของ IOC โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้ ถ้าข้อคำถามวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ ได้ + 1 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์หรือไม่ ได้ 0 คะแนน และถ้าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงจุดประสงค์ ได้ - 1 คะแนน นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ประเมินมารวมลงในแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อคำถามวัดจุดประสงค์เพื่อหาค่าเฉลี่ย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม ดังนี้ 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง ผลการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม มีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 0.870

2. การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ภายหลังจากที่นำเครื่องมือแบบสอบถามไปผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับกลุ่มตัวอย่างประชาชนในจังหวัดชัยภูมิ เพื่อหาค่าความเที่ยง จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเชิงปริมาณ ผู้วิจัยหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุด โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, L. J., 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .92

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นไปตามโครงสร้างตัวแปรที่ได้กำหนดไว้ กำหนดข้อคำถามเป็นลักษณะปลายเปิด โดยพัฒนาจากตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัยถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการขออนุญาตในการแจกแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้แจกให้กับกลุ่มตัวอย่างกลับคืนอย่างครบถ้วนและมีความสมบูรณ์
3. ผู้วิจัยดำเนินการกรอกข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. ดำเนินการประมวลและนำไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ผู้วิจัยได้ทำนัดหมายวันเวลา และสถานที่สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกจากมหาวิทยาลัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยมีการจดบันทึกข้อความสำคัญ และขออนุญาตบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง ภายหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำบทสัมภาษณ์นำมาถอดเทปรวบรวมประเด็นคำตอบ ต่าง ๆ และวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนบทสรุปงานวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง जनครบ จำนวน 400 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และใช้ค่าสถิติ และนำข้อมูลมาแจกแจงตามประเด็นต่าง ๆ

การวิจัยเชิงคุณภาพ

โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตระหว่างการสัมภาษณ์ การจดบันทึกการจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำมาเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม (n=400)

ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. วิสัยทัศน์กว้างไกล	3.87	0.46	มาก	1
2. กล้าเสี่ยง	3.83	0.54	มาก	2
3. ใช้กลยุทธ์วิธีทุกรูปแบบ	3.68	0.57	มาก	4
4. ประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา	3.75	0.48	มาก	3
5. เปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม	3.36	0.51	ปานกลาง	7
6. สื่อสารด้วยความมั่นใจ	3.59	0.52	มาก	5
7. ใช้อำนาจส่วนบุคคล	3.51	0.49	มาก	6
รวม	3.66	0.23	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.46) รองลงมา ได้แก่ ด้านกล้าเสี่ยง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.54) ด้านประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.48) ด้านใช้กลยุทธ์วิธีทุกรูปแบบ ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.57) ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.52) ด้านใช้อำนาจส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.51)

ผลการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ใน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนา
ท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม (n=400)

หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. หลักประสิทธิผล	3.83	0.43	มาก	2
2. หลักประสิทธิภาพ	3.49	0.52	มาก	8
3. หลักตอบสนอง	3.53	0.55	มาก	6
4. หลักการะรับผิดชอบ	3.89	0.52	มาก	1
5. หลักความโปร่งใส	3.72	0.45	มาก	3
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.66	0.53	มาก	4
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.48	0.50	มาก	9
8. หลักนิติธรรม	3.50	0.50	มาก	7
9. หลักความเสมอภาค	3.57	0.48	มาก	5
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.23	0.52	ปานกลาง	10
รวม	3.59	0.20	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ใน
จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย
คือ ด้านหลักการะรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.52) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักประสิทธิผล
($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.43) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.45) ด้านหลักการมี
ส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.53) ด้านหลักความเสมอภาค ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.48) ด้าน
หลักตอบสนอง ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.55) ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.50) ด้าน
หลักประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.52) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. =
0.50) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 0.52)

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ ที่
1.	การพัฒนาการเกษตร	3.40	0.51	ปานกลาง	4
2.	การพัฒนาสาธารณสุข	3.73	0.47	มาก	2
3.	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน	3.61	0.50	มาก	3
4.	การพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	3.93	0.51	มาก	1
รวม		3.67	0.25	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.25) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.47) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.50) และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาการเกษตร ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.51)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	1.662	.237		7.015	.000
ภาวะผู้นำ					
วิสัยทัศน์กว้างไกล(X^1)	.007	.027	.013	.262	.793
กล้าเสี่ยง(X^2)	.122	.022	.261	5.482	.000 *
ใช้กลยุทธ์วิธีทุกรอบแบบ(X^3)	.039	.023	.088	1.674	.095
ประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา(X^4)	-.023	.026	-.045	-.897	.370
เปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม(X^5)	.055	.024	.112	2.282	.023 *
สื่อสารด้วยความมั่นใจ(X^6)	.074	.027	.152	2.703	.007 *
ใช้อำนาจส่วนบุคคล(X^7)	-.021	.024	-.043	-.878	.381

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	1.662	.237		7.015	.000
หลักธรรมาภิบาล					
หลักประสิทธิภาพ(X ⁸)	.105	.030	.180	3.522	.000 *
หลักประสิทธิภาพ(X ⁹)	.114	.024	.237	4.841	.000 *
หลักตอบสนอง(X ¹⁰)	.049	.021	.107	2.276	.023 *
หลักการรับผิดชอบต่อ(X ¹¹)	.044	.027	.093	1.630	.104
หลักความโปร่งใส(X ¹²)	-.040	.030	-.073	-1.365	.173
หลักการมีส่วนร่วม(X ¹³)	-.006	.027	-.014	-.235	.814
หลักการกระจายอำนาจ(X ¹⁴)	-.019	.024	-.038	-.780	.436
หลักนิติธรรม(X ¹⁵)	.040	.025	.080	1.642	.101
หลักความเสมอภาค(X ¹⁶)	-.004	.025	-.008	-.159	.874
หลักมุ่งเน้นฉันทามติ(X ¹⁷)	.016	.024	.033	.665	.506
R = 0.531, R Square = 0.282 , Adjuster R Square = .250					
Std. Error of the Estimate = 0.21615 , F = 8.809, Sig = 0.000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ด้านกล้าเสี่ยง (X²) ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม(X⁵) ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ (X⁶) หลักประสิทธิภาพ (X⁸) หลักประสิทธิภาพ (X⁹) และหลักตอบสนอง (X¹⁰) ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนภาวะผู้นำกับหลักธรรมาภิบาลด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล (X¹) ด้านใช้กลยุทธ์วิธีทุกรูปแบบ (X³) ด้านประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา (X⁴) ด้านใช้อำนาจส่วนบุคคล (X⁷) หลักการรับผิดชอบต่อ (X¹¹) หลักความโปร่งใส (X¹²) หลักการมีส่วนร่วม (X¹³) หลักการกระจายอำนาจ (X¹⁴) หลักนิติธรรม(X¹⁵) หลักความเสมอภาค (X¹⁶) และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (X¹⁷) โดยภาวะผู้นำกับหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 11 ด้าน ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

3. เสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า

ด้านการพัฒนาการเกษตร พบว่า ความคิดเห็นด้านการพัฒนาการเกษตรได้ว่า เกิดการส่งเสริมการดำเนินงานด้านการพัฒนาให้การเกษตรมีความเหมาะสมกับสภาพพื้นดินมากขึ้น มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนที่สนใจด้านการเกษตร เกิดการส่งเสริมการจัดเก็บแหล่งน้ำไว้ใช้ยามฤดูแล้งเพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอและเป็นการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่

การพัฒนาสาธารณสุข พบว่า ความคิดเห็นด้านการพัฒนาสาธารณสุขได้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งเสริมให้สถานพยาบาลให้บริการอย่างเป็นมิตร ให้การสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย ไม่

เลือกปฏิบัติต่อประชาชน มีความรอบคอบต่อการบริการ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับชีวิตของคน และตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริการที่ควรจะต้องปรับปรุงได้อย่างอิสระ เพื่อประสิทธิภาพการบริการที่ดีขึ้น

ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า ความคิดเห็นด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้ว่า รูปแบบการบริหารจัดการของผู้นำมักจะมีการกระจายข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบล่วงหน้าเสมอ มีความต่อเนื่องในการกระจายข่าวสาร ผู้นำชุมชนส่งเสริมให้ชุมชนมีแสงไฟฟ้าส่องสว่างอย่างเพียงพอ ตลอดจนการร่วมเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหาในชุมชนร่วมกับประชาชน เจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง

ด้านการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พบว่า ความคิดเห็นด้านการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้ว่า ภาครัฐให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชนด้านการป้องกันการเกิดเหตุร้ายในชีวิตประจำวัน การปฏิบัติตนโดยไม่ให้ตนเองกลายเป็นกลุ่มที่ถูกบงการ การให้ความรู้การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเหตุร้ายจะต้องติดต่อไปยังหน่วยงานใด หรือดำเนินการอย่างไร รวมไปถึงการผลักดันให้เกิดการเพิ่มจุดติดตั้งกล้องวงจรปิดในชุมชน

อภิปรายผล

1. ระดับการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านวิสัยทัศน์กว้างไกล รองลงมา ได้แก่ ด้านกล้าเสี่ยง ด้านประเมินสถานการณ์รอบข้างตลอดเวลา ด้านใช้กลยุทธ์วิธีทุกรูปแบบ ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ ด้านใช้อำนาจส่วนบุคคล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม ดังที่ ชัยวุฒิ วรพินธุ์ และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมีอาชีพของปลัดเทศบาลในภาคกลาง ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะการบริหารงานแบบมีอาชีพของปลัดเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าคุณลักษณะสูงสุด คือ ด้านการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า รองลงมา ได้แก่ ด้านการผลักดันการเปลี่ยนแปลง ด้านความมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และด้านการบริหารแบบ มุ่งผลสัมฤทธิ์ตามลำดับ (ชัยวุฒิ วรพินธุ์ และคณะ, 2557)

1.2 หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน และปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านหลักภาระรับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลัก

ตอบสนอง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการกระจายอำนาจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ตามที่ กิตติ์วี เลขะกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่องธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ระดับธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการบริหารจัดการ ด้านหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านหลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 2) ระดับวัฒนธรรมองค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวัฒนธรรมมีส่วนร่วม ด้านวัฒนธรรมการปรับตัว ด้านวัฒนธรรมพันธกิจ และด้านวัฒนธรรมเอกภาพ อยู่ในระดับมาก 3) ระดับประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติการ ด้านการพัฒนางองค์กร และด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานราชการ อยู่ในระดับมาก และ 4) ปัจจัยด้านธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมองค์การที่เข้าสมการถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยวัฒนธรรมพันธกิจส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนธรรมาภิบาลด้านการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทยได้ร้อยละ 56.80 (กิตติ์วี เลขะกุล, 2561)

1.3 การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ปานกลาง 1 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมา ได้แก่ ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และอันดับที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาการเกษตร ตามที่การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ภาวะผู้นำแบบมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ รองลงมา คือ ผู้นำแบบสร้างแรงบันดาลใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้นำแบบคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล, สภาพวัฒนธรรมองค์การในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัฒนธรรมองค์การแบบครอบครัว รองลงมา คือ วัฒนธรรมองค์การแบบเน้นการพัฒนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัฒนธรรมองค์การแบบเน้นสายการบังคับบัญชา (รพีพร ธงทอง, 2561)

2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านกล้าเสี่ยง ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิภาพ และหลักตอบสนอง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังที่ ทยิดา ยันตะบุษย์วิจัยเรื่องภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การ การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ หลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ด้านวัฒนธรรมองค์การ ด้านหลักธรรมาภิบาล และด้านประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.449-0.960 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 3) ปัจจัยด้านหลักธรรมาภิบาลส่งผลต่อประสิทธิภาพฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ปัจจัยด้านภาวะผู้นำและปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์การไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย โดยตัวแปรทั้ง 3 สามารถอธิบายความแปรปรวน หรือทำนายตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้ร้อยละ 74.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) มี 6 แนวทางที่เหมาะสมในการนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย (ทยิดา ยันตะบุษย์, 2559)

3. เสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมาท้องถิ่นมีการจัดรูปแบบการบริหารจัดการของผู้นำให้มีการกระจายข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบล่วงหน้าเสมอ มีความต่อเนื่องในการกระจายข่าวสารให้เข้าใจได้ง่าย ไม่เลือกปฏิบัติต่อประชาชน มีความรอบคอบต่อการบริการและยังส่งเสริมการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นดินมากขึ้นเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามที่การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ผลวิจัยพบว่า ข้อค้นพบควรใช้กระบวนการ PDCA มาใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำกับวัฒนธรรม

องค์การ เพื่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน (รพีพร ธงทอง, 2561)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นวิจัยแบบผสมวิธี สรุปผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำและการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านกล้าเสี่ยง ด้านเปลี่ยนความยึดติดของผู้ตาม ด้านสื่อสารด้วยความมั่นใจ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ และหลักตอบสนอง ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ในจังหวัดนครราชสีมา มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ และแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา เกิดการส่งเสริมการดำเนินงานด้านการพัฒนาให้การเกษตรให้มีความเหมาะสมมากขึ้น มีเจ้าหน้าที่เข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนที่สนใจด้านการเกษตร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ส่งเสริมให้สถานพยาบาลให้บริการอย่างเป็นมิตร ให้การสื่อสารที่เข้าใจได้ง่าย มีการกระจายข่าวสารให้กับประชาชนได้รับทราบล่วงหน้าเสมอ มีความต่อเนื่องในการกระจายข่าวสาร และภาครัฐให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างความรู้แก่ประชาชนด้านการป้องกันการเกิดเหตุร้ายในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย นำสภาพปัญหาที่พบไปใช้ในการวางแผนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีการระดมรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนทั้งภาค ประชาชน เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อรับทราบถึง ปัญหา อุปสรรค ข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดและก่อให้เกิดการยอมรับ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ขยายขอบเขตของประชากรให้กว้างขึ้นและเปรียบเทียบความสัมพันธ์เพื่อให้การวิจัยนั้นชัดเจนยิ่งขึ้น และศึกษาหลักการบริหารงานตามการจัดการภาครัฐแนวใหม่ และประสิทธิผล เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

เชาวนะ ไตรมาศ. (2547). การนำระบบบริหารธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์กับการบูรณาการการบริหารจัดการเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางพิสัยความสามารถของคนในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

- กิตติ์วี เลชะกุล. (2561). ธรรมนูญบาล วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย. ใน *ดุชนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- คณิน บุญสุวรรณ. (2551). รัฐธรรมนูญ 2540 แก้ไขเพิ่มเติม 2551 ทางออกประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: วิญชน.
- ชัยวุฒิ วรพินธุ์ และคณะ. (2557). คุณลักษณะภาวะผู้นำยุคใหม่กับสมรรถนะการบริหารงานแบบมีอาชีพของปลัดเทศบาลในภาคกลาง. *สมาคมนักวิจัย*, 19(1), 86-96.
- ทยิดา ยันตะบุษย์. (2559). ภาวะผู้นำ วัฒนธรรมองค์การ หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร. ใน *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒน้องค์การ*. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2550). การบริหารงานบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- พรณิ โกลลินไลน์. (2553). บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลคำตากกล้า ต่อการพัฒนาชุมชนในเขตตำบลคำตากกล้า อำเภอคำตากกล้า จังหวัดสกลนคร. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์. (2555). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. จันทบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- รพีพร ธงทอง. (2561). ภาวะผู้นำและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น. *วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 13(45), 103-114.
- วิรัช วิรัชนิการวรรณ. (2549). การพัฒนาเมืองและชนบทประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟอร์เพช.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2549). ทศธรรม: ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- Agere, Sam. (2000). *Promoting Good Governance*. London: Pall Mall.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. New York: Harper & Row.
- Daft, R. L. (2003). *Management*. (6th ed). New York: Thomson.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper and Row.